

คู่มือการปฏิบัติงาน

กรณีร้องเรียน

การทุจริตประพฤติมิชอบ

และการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมาย

ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลท่าข้าม

อำเภอบางปะกง

จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานกรณีร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบและการฝ่าฝืนระเบียบ
ข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการจัดการ
ข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์กรณีมีการร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบและการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมาย
ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการข้อร้องเรียนการทุจริต ประพฤติมิชอบ และ
การกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบ กฎหมายของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม และเกิดประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชน จึงจำเป็นต้อง
ต้องมีขั้นตอน/กระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เทศบาลตำบล
ท่าข้าม จึงได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น

เทศบาลตำบลท่าข้าม

คู่มือการปฏิบัติงาน
กรณีร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ และการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมาย
ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัญหาเรื่องการทุจริตเป็นปัญหาสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และเป็นภัยร้ายแรงสำคัญที่ทำให้ความมั่นคงของชาติ การทุจริตเกิดจากหลายสาเหตุ ตัวแปรปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ “ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ” ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันถือว่าการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็น “วาระแห่งชาติ” มีเป้าหมายสำคัญคือ “คนโกงรายเก่าจะต้องหมดไป คนโกงรายใหม่ต้องไม่เกิด และไม่เปิดโอกาสให้มีการโกงในทุกวงการ” การดำเนินการทุกอย่างจึงต้องมีใช้เป็นเพียงแนวนโยบาย แต่ต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมในทุกระดับและต้องมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ มีกลไกในการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

เทศบาลตำบลท่าข้าม จึงเห็นความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกรณีร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบและการฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานขึ้น เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบต่อหน้าที่ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการข้อร้องเรียนกรณีการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ การฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต ของเทศบาลตำบลท่าข้าม มีขั้นตอน/กระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. เพื่อให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถนำไปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่/การแจ้งเบาะแสด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ

๔. เพื่อให้ความสำคัญ และสร้างมาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างจริงจังต่อไป

๓. เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบของเจ้าหน้าที่ฯ

เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบของเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

- (๑) นักจัดการงานทั่วไป เป็นเจ้าหน้าที่รับเรื่องฯ
- (๒) ผู้ช่วยนักทรัพยากรบุคคล เป็นเจ้าหน้าที่รับเรื่องฯ
- (๓) ผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบฯ

ซึ่งมีหน้าที่รับเรื่องและแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบของเจ้าหน้าที่ ไปยังผู้บริหารของหน่วยงานเพื่อพิจารณาสั่งการ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และแจ้งผู้ถูกร้องเรียน เพื่อทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบกรณี ตลอดจนดำเนินการประสานติดตามเรื่องร้องเรียนฯ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ

๔. ช่องทางการร้องเรียน ประกอบด้วย ๖ ช่องทาง ดังนี้

- (๑) ร้องเรียนด้วยตนเองต่อนายกเทศมนตรี หรือ ณ เทศบาลตำบลท่าข้าม ๑๒๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๓๐
- (๒) ร้องเรียนทางโทรศัพท์หมายเลข ๐๓๘ - ๕๗๓๔๑๑ ต่อ ๑๑๗
- (๓) ร้องเรียนทางจดหมายหรือหนังสือถึงนายกเทศมนตรี ที่อยู่ เทศบาลตำบลท่าข้าม ๑๒๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๓๐
- (๔) ร้องเรียนเป็นหนังสือถึงนายกเทศมนตรี ทางโทรสาร ๐๓๘ - ๕๗๓๔๑๑ ต่อ ๑๑๖
- (๕) ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์เทศบาลตำบลท่าข้าม (<http://www.thakam.go.th>)
- (๖) ร้องเรียนผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค เช่น เฟสบุ๊ก

๕. ขั้นตอนการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบและการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ฯ โดยทุจริต

๑. เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบของเจ้าหน้าที่ฯ เมื่อได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว ตามข้อ ๔ เสนอเรื่องถึงนายกเทศมนตรีตำบลท่าข้ามต่อไป

๒. เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบของเจ้าหน้าที่ฯ ประสานกองงานที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาแนวทางแก้ไขเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๓. เมื่อนายกเทศมนตรีตำบลท่าข้าม สั่งการให้กองงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้น ให้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งทราบโดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งสรุปความเห็นและข้อเสนอแนะในกรณีดังกล่าว

๔. หากพบกรณีมีความผิดทางวินัย ให้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้กระทำการโดยทุจริต โดยเคร่งครัด และดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเร็วที่สุด

๖. หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องร้องเรียน/แจ้งเบาะแสด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการฝ่าฝืนระเบียบ ข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต

๑. ใช้ถ้อยคำหรือข้อความสุภาพ ประกอบด้วย

๑) ชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแสชัดเจน

๒) วัน เดือน ปีของหนังสือร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

๓) ข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ของเรื่องที่ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ปรากฏอย่างชัดเจนว่ามีมูล ข้อเท็จจริง หรือชี้ช่องทางแจ้งเบาะแส เกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่/หน่วยงาน ชัดแจ้งเพียงพอที่สามารถ ดำเนินการสืบสวน/สอบสวนได้

๔) ระบุ พยานเอกสาร พยานวัตถุและพยานบุคคล (ถ้ามี)

๒. ข้อร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ต้องเป็นเรื่องจริงที่มีมูลเหตุ มิได้หวังสร้างกระแสหรือสร้างข่าวที่เสียหาย ต่อบุคคลอื่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เป็นเรื่อง que ผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ได้รับความไม่ชอบธรรม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

๔. เรื่องร้องเรียน/แจ้งเบาะแสที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่เพียงพอ หรือไม่สามารหหาข้อมูลเพิ่มเติม ได้ในการดำเนินการตรวจสอบหาข้อเท็จจริง สืบสวน สอบสวน ให้ยุติเรื่อง หรือรับทราบเป็นข้อมูล และเก็บ เป็นฐานข้อมูล

๕. ไม่เป็นคำร้องเรียนที่เข้าลักษณะดังต่อไปนี้

๑) คำร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ที่เป็นบัตรสนเท่ห์ เว้นแต่บัตรสนเท่ห์ระบุหลักฐานพยาน แวดล้อมชัดเจน และเพียงพอที่จะทำการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ จึงจะรับไว้พิจารณาเป็นการเฉพาะเรื่อง

๒) คำร้องเรียน/แจ้งเบาะแสที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว หรือเป็นเรื่องที่ศาลได้มีคำ พิพากษาหรือคำสั่งที่สุดแล้ว

๓) เรื่องร้องเรียน/แจ้งเบาะแสที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรงหรือองค์กรอิสระที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

๔) คำร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ที่เกิดจากการโต้แย้งสิทธิระหว่างบุคคลต่อบุคคลด้วยกัน นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ เป็นเรื่องเฉพาะกรณี

๗. ระยะเวลา/ขั้นตอนการดำเนินการเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤตินิยมชอบและการฝ่าฝืนระเบียบข้อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยทุจริต

๑. ผู้รับเรื่องร้องเรียน ต้องแจ้งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบและพิจารณาสั่งการ ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับเรื่องแจ้งเรื่องร้องเรียน

๒. กองงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการกรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้น ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนฯ

๓. ผู้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน (เกี่ยวกับการทุจริต /การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย /ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย /การกระทำที่ฝ่าฝืนจริยธรรม) ต้องพิจารณาและรายงานผลสรุปเรื่องร้องเรียนซึ่งยุติแล้วเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อทราบภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน (กรณีไม่มีความซับซ้อน)

๔. กรณีเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน หรือมีความยุ่งยากกว่ากรณีปกติ นายกเทศมนตรีตำบลท่าข้าม อาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อทราบรายละเอียดแห่งกรณี ประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง จะต้องรายงานผลสรุปเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ภายใน ๙๐ วันทำการ นับแต่วันที่คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๕. กรณีมีความจำเป็นที่ไม่สามารถจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๔ ให้รายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งทราบก่อนระยะเวลา ๙๐ วัน จะสิ้นสุดลง เพื่อพิจารณาอนุมัติขยายระยะเวลาการตรวจสอบ ได้ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วันทำการ พร้อมชี้แจงเหตุผลประกอบการขอขยายระยะเวลาดังกล่าว

แผนผังกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลท่าข้าม

ขั้นตอนการดำเนินการกับผู้กระทำการ
ทุจริต ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
ระเบียบ/กฎหมายโดยทุจริต
และมีการกระทำผิดทางวินัย

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจสอบข้อเท็จจริง

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

กรณีไม่ซับซ้อน

กรณีซับซ้อน/ยุ่งยาก

- ผู้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน
(เกี่ยวกับการทุจริต /การกระทำ
ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย /ไม่ปฏิบัติตาม
กฎหมาย /การกระทำที่ฝ่าฝืน
จริยธรรม)ต้องพิจารณาและ
รายงานผลสรุปเรื่องร้องเรียนซึ่ง
ยุติแล้ว เสนอต่อผู้บังคับบัญชา
เพื่อทราบภายใน ๓๐ วันทำการ
นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน
(กรณีไม่มีความซับซ้อน)

กรณีไม่มีมูล

เสนอยุติเรื่อง/
รายงานให้ผู้สั่ง
แต่งตั้งทราบ

กรณีมีมูล

ดำเนินการ
ตามระเบียบ/
กฎหมาย
ที่เกี่ยวข้อง
ต่อไป

คณะกรรมการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง จะต้องรายงาน
ผลสรุปเรื่องร้องเรียนดังกล่าว
ภายใน ๙๐ วันทำการ นับแต่
วันที่คณะกรรมการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงได้รับทราบ
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจสอบข้อเท็จจริง

กรณีเป็น
ความผิด
ทางวินัย

กรณีเป็น
ความผิด
ตามกฎหมาย
อื่นๆ

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
เพื่อลงโทษต่อไป

ดำเนินการตามระเบียบกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

ดำเนินการ
ทางวินัยอย่าง
เคร่งครัดตาม
ระเบียบต่อไป
โดยเร็วที่สุด